

Reproduktion och familj i framtiden – etiska överväganden –

Christian Munthe
Filosofiska institutionen

www.filosofi.gu.se

GÖTEBORG UNIVERSITY

Reproduktion, individ och samhälle

- Reproduktion en traditionell samhällsangelägenhet
 - ◆ Lång historia av kontroll
 - ◆ Religionen
 - ◆ Den patriarkala familjen
- 1900-talet: individens kontroll stärks gradvis (teknik och politik)
 - ◆ Spädbarns- och föderskehälsa (allmän folkhälsa)
 - ◆ Preventivmedel
 - ◆ Abort, fosterdiagnostik, assisterad befruktning...
 - ◆ Kvinnans ställning i familj och samhälle
 - ◆ MEN OCKSÅ: steriliseringspolitik, mödravårdsorganisationen, familjelagstiftning, regler för assisterad befruktning....
- ”Ny” infallsvinkel på 2000-talet: livsstilens betydelse
 - ◆ Folkhälsan i det liberala samhället
 - ◆ Individfokusering
 - ◆ Barnets rätt, samhällets återtåg, eller både och?
 - ◆ På vilken nivå ska frågorna formuleras?

Tre frågor om livsstil och graviditet

- Ska man få *starta* graviditeter utifrån vilken livsstil som helst?
 - ◆ Hälsaspekter
 - ◆ Kultur- och familje-varianter
 - ◆ Tekniska lösningar (surrogatföräldraskap, enkönad befruktning, ektogenes...)
- Ska livsstil få *påverka handhavandet* av graviditeter?
 - ◆ Tas i beaktande? (relevant faktor för medicinsk bedömning)
 - ◆ Styra? (speciella önskemål...)
 - ◆ Påverkas? (objekt för övertalning, press, tvång...)
- Vilka värden ska styra?
 - ◆ Etiska ideal
 - ◆ Samhällsideal
 - ◆ Många potentiella konflikter

Följdfrågor

- Hur ska olika inskränkningar realiseras?
 - ◆ Professionella gränser för införande och handhavande
 - ◆ Samhälleliga lagar och regleringar för reproduktion
 - ◆ Båda sätten kan ha många sorters negativa bieffekter på såväl samhälls- som individnivå
- Hur ska de motiveras?
 - ◆ Etik-ideal ==> stora skillnader vilket som väljs
 - ◆ Samhällsideal ==> dito
 - ◆ Varför fokusera på individen?
- Alternativt perspektiv: folkhälsonivån
 - ◆ Fokuserar på det sammanhang som producerar individuella livsstilar
 - ◆ Förebygger snarare än hanterar
 - ◆ Men vilka livsstilar ska befrämjas och vilka motverkas?
 - ◆ Hot mot det frihetliga samhället?
- Frågan är mer politisk än medicinsk etisk!